

Bohumil Hrabal

Rukověť pábitelského učně Povídky

9

5-6

Rukověť pábitelského učně

Povídky

Bohumil Hrabal

Vydala Univerzita Karlova v Praze

Nakladatelství Karolinum

Redakce Lenka Ščerbaničová

Grafická úprava Zdeněk Ziegler

Sazba Nakladatelství Karolinum

Vydání první

© Univerzita Karlova v Praze, 2014

Text © Bohumil Hrabal – dědicové c/o DILIA, 2014

This edition and epilogue © Václav Kadlec, 2014

Illustrations © Jiří Grus, 2014

ISBN 978-80-246-2499-0

ISBN 978-80-246-2965-0 (online : pdf)

Univerzita Karlova v Praze
Nakladatelství Karolinum 2015

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

Dočetli jste uk... "Mika". Jen za
obsáhlého d... postihne, z
o přetisk... photo
Když jst... ece
jeho 9...
jsme...
ven...
vot...
Nar...
—...
ter...
ez...
iz...
l...
hou...
tyto...
to ra...
jednu z...
ýmám, kter...
V kniže...

V lehounké hře lze najít velice vážnou pravdu.

Gottfried Wilhelm Leibniz,
filozof pozdního baroka

Ke hře je třeba svobody.

Immanuel Kant, filozof osvícenectví

Když jste vožralej, tak Kilimandžáro je i v Kersku.

Josef Procházka, cestář a můj přítel

HAJENKA

ortrét v p

1 HOSTINEC U BERNARDÝNA

Kdykoliv jdu kolem lesní restaurace Hájenka, vždycky vidím, jak na předprsni, na terásce před vchodem, tam, kde v létě sedí hosté u kulatých červených stolů a sedí na červených židlích, jak tam leží veliký moudrý bernardýn, hosté jej překračují, kteří už jednou byli pokousáni psem, tak raději se dívají jinam a uctivě bernardýna obcházejí a uklidní se, až když sedí v restauraci, a kdyby bernardýn ležel v restauraci, tak raději ti bázlíví hosté budou sedět před vchodem na červených židlích, i kdyby byla zima. On ten bernardýn tady nikdy neležel a už asi nikdy ležet nebude, avšak ten můj bernardýn tam bude ležet do té doby, dokud budu já, a tak já a bernardýn před lesní restaurací Hájenka, my dva jsme spřažené nápravy... Je už dávno, kdy můj brácha se oženil, a že byl autodopravce, jezdil a rozvážel, co kdo potřeboval nákladním autem, avšak přišel čas, kdy už soukromník nemohl a nesměl jezdit sám ve své režii, a tak brácha, když jako soukromá firma byl zrušen, byl bez zaměstnání. A protože žárlil na svoji ženu, tak bláznivě žárlil, že nesměla být v zaměstnání, aby nikdo jiný se na ni nemohl dívat než on, najednou

přišel na divný nápad, že by se dala využít krásná postava švagrové nikde jinde než v pohostinství. A když pohostinství, tak v lesní restauraci Hájence. A když v té Hájence, tak udělat z té hospody skutečný podnik pro šoféry a lesníky, pro sousedy a rekreanty. Ten čas se uprázdnilo místo vedoucího v Hájence, a brácha podnikl všechny kroky, aby tu restauraci dostal. A večer seděl s Martou a celé hodiny a pak ještě v posteli si spřádali obraz skutečné Hájanky, neskutečné restaurace, v jejíž výzdobě pokračovali i ve snách a polosně. Když se to dozvěděl bratranec Heinrich Kocian, ten, který to v naší rodině dotáhl nejdál, protože se považoval za levobočka hraběte Lánského z Růže, nosil koženou loveckou bundu a švarcenberský klobouček se štetkou a zelenou stuhou, okamžitě přijel, a když nakreslil plán restaurace Hájanky, zahájil výzdobu v podobě selských stolů z lípy, stolů, které budou jednou týdně se drhnout pískem a jednou za rok skelným papírem, kolem stolů nakreslil, jak budou vypadat těžké selské židle, na stěny Hájanky, kde visely parohy srnců a jelenů sikhů, ještě střílených knížetem Hohenlohem, tím feudálem, kterému patřilo několik století toto poleší, ty parohy doplnil bratranec Kocian dvěma trofejemi divokých kanců. A ihned rozhodl, že budou speciality české kuchyně, fajnová jídla, která přitáhnou hosty, protože na státní silnici budou umístěna upozorňovací desky ve formě desek, na kterých bude napsáno: Tři sta

metrů od rozcestí si pochutnáte v Hájence na královské polívce řečené kulajdě, oumyslovském guláši, hovězí pečení na černém pivu. Bráška a švagrová zářili a restaurace Hájenska se podobala zámku visícímu z nebes na zlatém řetězu. Avšak i to bylo bratraci Kocianovi málo. Privil, že pořádná restaurace musí mít v kuchyni kout pro štamgasty a pro návštěvy, které toho budou hodny. A tak se sám bratranec uvolil, že koupí šest barokních nebo rokokových židlí a secesní stůl, na kterém vždycky bude čistý ubrus, a tady budou sedět štamgasti a čestní hosté. Ten rokokový kout tak rozdráždil brášku a švagrovou, že od téhle chvíle se blaženě usmívali a každý den se jezdili autem podívat, jak v Hájence jsou malíři s kuchyní a sálem daleko, připadaly jim hrozně dlouhé ty malířské postupy, přáli si, aby to všechno vymalovali přes noc, tak rychle, jak si oba vysnili tu svoji Hájenu. A když viděli tu spoustu zahradních židlí vyrovnaných na zahradě Hájinky v přístřešku pro hudbu, už jim nic nebránilo, než že v noci a pak ve snách se jim zjevila zahradní večerní restaurace, všechny stoly byly natřeny červeně, všechny židle červené byly rozestavěny na zeleném trávníku kolem stolů, mezi kmeny dubů byly nataženy dráty a na nich visely lampióny, a kvarteto hrálo diskrétní melodie a na parketu se tančilo a bráška točil pivo a najatý pingl na neděli roznášel nápoje ve francouzském piké a švagrová vařila a pekla oumyslovský guláš a hovězí

na černém pivě, a hosté kromě dršťkové polévky si dávali královskou polívku. Bratranec Heinrich Kocian jednou přišel a radostně třepal účtem, že už koupil těch šest židlí skoro za pakatel, a když se jel s bráškou podívat, jak pokračuje malba stěn a stropů Hájenky, a když bratr se mu svěřil, že oživil lesní restauraci zahradou a ubrusy a tanečním parketem, bratranec pravil, že tady v rohu ještě bude stát udírna, kde na řežavém uhlí se bude ohřívat a rozvinovat točený salám a moravské klobásy a on sám na sobotu a neděli si to vezme v režii, i když je levoboček barona Lánského z Růže. A bráška a švagrová byli šťastni, nejšťastnější léta svého manželství prožili v přestavování židlí a v maniakální snaze, kterak učinit restauraci ještě krásnější a příjemnější. A tak se stalo, že když jsem se to dozvěděl, a když jsem viděl lesní restauraci Hájenku, že jsem řekl, jen tak prohodil, že před tak krásnou restaurací, jak chce bráška a švagrová vyšňořit ten osamělý dům v lese, před vchodem že by měl ležet veliký hodný pes, bernardýn. A tu chvíli bylo ticho, bratranec Kocian dovypravoval, jak když jej vezl kníže Thurn-Taxis od večerního rychlíku na zámek na Loučeni kočárem, když kočí sestoupil z kozlíku, aby otevřel dvířka, kníže zvolal: Johan, ty seš bos. Tys propil boty! A kočí s pláčem pravil, že jak dlouho čekal na druhý rychlík, tak v hostinci Na drátě propil sice ty boty, ale aby zachránil reputaci knížete Thurn-Taxise, že si načernil krémem na boty nohy...

tohle bratranec když dovypravoval o svém příteli knížeti Thurn-Taxisovi a dal mi tak zřetelně najevo, že když se vypravuje o takových lidech, jako je kníže Thurn-Taxis, že se má pietně mlčet, znovu se optal, ač slyšel, co jsem říkal? A já jsem pravil, že před tak krásnou restaurací v lese má ležet hodný bernardýn. A bráška se díval na bratrance a švagrová taky, skoro se polekali, avšak za chvíli se na tváři bratrance roztáhl úsměv, který se usmíval viděním do budoucnosti, dopředu, a na konci toho vidění byl svatobernardský bernardýn, který vrásčil čelo dobrotou, a tak se stal tečkou a svorníkem celé koncepce, jak bude vypadat lesní restaurace Hájenka. Na ústředí Jednoty, pod kterou spadala lesní restaurace, nic nenamítali, aby mladí manželé se ucházeli o hospodu, pravili, že dokonce jsou rádi, protože vedoucích, kteří ovládají účetnictví tak jako paní Marta, takových že je málo. A tak přivezl bratranec těch šest rokokových židlí, hned bráška vyklidil v dosavadním bytě kout, almary dal k sobě a gauč na chodbu, a hned pod dozorem bratrance Kociana Heinricha rozestavili židle tak, jak to bude v lesní restauraci Hájenka. A na stůl dali ubrus a bráška načnul lahvinku vína, a sklenky cinkaly na tak krásný počátek, protože dýl už se nedalo čekat. A Heinrich seděl ve švarcenberském kloboučku, nohu přehozenou přes koleno druhé nohy, rozvalený, a vykládal, jak po knížeti Hohenlohoovi byl majitelem polesí, ve kterém je restaurace Hájenka, baron Hiross,

když jsem já u něj býval hostem, sám osobně jsem zastřelil muflona v horním Kersku, v takzvaných Jeleních uchách. Ovšem ten hajný Klohna!, rozkřičel se bratranec Heinrich, co ten baronovi vyvedl! Jak víte, šlechtici, jak jim zestárne lovecký pes, hned s ním pryč! A tak baron poručil a Klohna zastřelil jeho setra. Ale pes byl tak pěkný, že hajný dostal chuť a tak ho stáhl. A když mu odřízl hlavu a zakopal i s kůží, přišel hostinskej z knížecí restaurace Eichelburg, jak tam je pila, jak končí kerské polesí, tam jak dřív byly lázně, ve kterých se koupal Mozart, tak hostinskej povídá, co to tady visí? A hajnej povídá, že muflon. A tak za dva tisíce, to byl začátek protektorátu, naložil hostinskej muflona, a protože já a několik šlechticů jsme byli hosté barona Hirosse, tak v té krásný restauraci, v té knížecí myslivecký restauraci baron objednal přepychovou večeři, a ona taky byla, ale jako předkrm: salpikoni, polévka želví, ale nikdy jsem si tak nepochutnal na svíčkový jako tenkrát, řekl bratranec Heinrich Kocian a usrkl vína a uhladil ubrus... a bráška a švagrová viděli tenhle kout v Hájence a těšili se, jak krásné řeči bude bratranec dávat k lepšímu štamgastům a vybraným hostům... ale když baron platil, a platil šedesát tisíc, protože potom jsme jen pili víno šampaňský a francouzský koňak, tak všichni jsme prosili, co to bylo za svíčkovou?, a hostinský řekl, že to byl muflon... A pak nás rozváželi skoro mrtvý, protože to je zvykem šlechtických kruhů, šam-

paňským a koňakem se přivíst do bezvědomí, a baron Hiross hned sedl na bryčku a hnál ji do hájovny, a hned na hajnýho v podvlíkačkách, protože ten už spal: Klohna, máte pytláky v revíru, víte, co jsme měli na tabuli? Muflona! Já vás propustím! láteřil baron Hiross... a tak musel Klohna na kolena, on že je věrný strážce lesa, že to, co jedli na tabuli, nebyl muflon, ale ten jeho honicí zastřelený pes... A baron Hiross, tak jako kočímu odpustil kníže Thurn-Taxis, když kočí propil služební boty, baron pravil: Tak jsem vlastně sežral vlastního psa jako muflona, za kterýho jsem dvakrát zaplatil... A pak četl bratranec noviny a bráška se švagrovou leštídem cídili a přiváděli do lesku opěradla židlí, zvyšovali třpyt do té dokonalosti, aby představa koutu pro štamgasty v restauraci Hájenka splynula se skutečností. A najednou bratranec Heinrich zajásal: Tak děti, už je to tady. Prodám bernardýna jen do dobrých rukou. Cena dle dohody. Gel. Vztyčil se, natáhl si jelenicové rukavice prostřelené na hřbetu jedním brokem, a pravil: A jedu pro bernardýna. Když je tady už čeká kout s barokními židlemi, ať tady čeká i bernardýn. Druhý den, když tu noc bráška a švagrová nespali, přijel bratranec Heinrich Kocian, a že byl bratranec maličký, to jsme věděli, když jedl párek, tak než si poprvé ukousl, tak ten párek mu visel až ke kolenu, tak z dálky to vypadalo, že bratranec vede malou krávu. Když došel k domu, tak bráška měl dojem, že vede bratranec veliké tele, bejčka. Ale byl to

bernardýn. Za šest set korun a od spisovatele! volal nadšeně, a jmenuje se Nels! Ten spisovatel se jmenuje Gel! Nels byl krásný a kolem krku měl šňůru na prádlo pojištěnou šňůrou ze županu spisovatele, a hned se ten pes seznámil a ulehl na cement a chladil se, a tak ležel zrovna tak, jako by se cvičil, jak bude líhat před restaurací Hájenkou. A bratranec Kocian se posadil na rokokovou židli, nohu přes nohu, ve švarcenberském kloboučku a s maličko podhrnutou rukavicí řekl, jak spisovatel jej přivítal, a jak hlavní důvod toho, proč jej prodává, je to, že jej miluje, ale Nels daleko víc miluje jeho mladou ženu, a tak ten bernardýn žárlí, že jen spisovatel na ni položil ruku, už jej bernardýn povalil a vrčel mu do obličejce, takže ten pes byl rušitelem štěstí manželského, a proto jej prodal. A hned dal rodokmen a tady to všechno je, Nels je slavný, pochází z krátkosrstých bernardýnů svatogothardských a jeho otec je trojnásobný šampión Švýcarska, a jeho matka je přímo z kláštera Gotharda... A bratranec vyúčtoval i tu šňůru, protože Nels rostl jen v domě, a tak jako vodítko mu dal na cestu pan spisovatel Gel šňůru z županu. A pak bratranec Heinrich odejel a Nels zůstal v domě. A tak nastal den, kdy bráška se švagrovou šli do Jednoty na ústředí, aby dostali dekret a jmenování na hostinec Hájenka v kerském polesí. A vedoucí jim ale pravil, že bohužel, že v Hájence zůstal vedoucím ten, který tam byl, že si to rozmyslel a že zůstává, ale že volná hospo-

da je v Chlebích, tak na tu dostávají dekret. Krásná a lampióny osvětlená zahrada, rozsvícená restaurace s lipovými stoly a těžkými selskými židlemi, kout pro štamgasty s barokními židlemi, to všechno zhaslo, jako by na traileru zlý kouzelník odtáhl ten krásný sen jinam i s bernardýnem, který s židlemi zůstal jediný živý doklad toho, že to nebylo snění, ale že to byl cíp skutečnosti, jistá výseč krásného kruhu, jediný stupeň, z kterého byste při trošce fantazie mohli opsat kružnici. Ten Nels, bernardýn, byl drobet hostie, ve které byl celý Kristus. V Chlebích byla smutná hospoda, ve které se nedalo bydlet, tam švagrová s bráškou museli dojíždět, bernardýn ležel smutně vedle matčiných nohou a díval se jí zamilovaně do očí, a maminka často byla přistižena, jak nejen s ním hovořila, ale líhala si tak, že bernardýna měla na koberci jako podhlavník. V Chlebích byl dobrý kšeft, ale pouze kšeft, pivo bylo tak výborné a guláše taky, že dělníci, jak přijížděli z městských dílen, tak už nechodili ani domů, vysedávali v hostinci u hřbitova a pili a jedli tak dlouho, až už neměli peníze, ale švagrová a bráška byli nadšeni tím, jak z hostince udělali pravou hospodu, že nakonec manželky pijáků kolínského piva se sešly a podaly stížnost na národní výbor, že muži propíjejí peníze a hlavně nechodí domů, ubytovali se v hostinci. Tak bráška se musel zase vrátit k volantu, jezdil jako taxikář, ale sníval pořád o tom, co kdyby vedoucího restaurace Hájenska v kerském

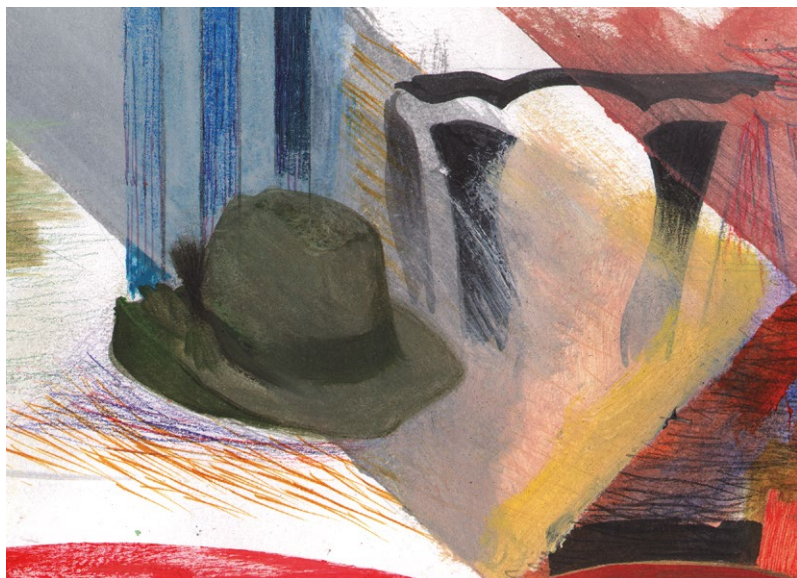
polesí ranila mrtvice, nebo kdyby jej maličko přejelo auto? Ale vedoucí se těšil zdraví, a ač by rád šel pryč, vědomí, že o tuhle hospodu a ne jinou stojí můj bráška, jej naplňovalo silou a dodávalo mu výdrž. Bratranec Heinrich Kocian přijel jen jednou. To bylo, když bráška přihlásil Nelse na celostátní výstavu psů do Prahy, do Velké Chuchle, na koňské závodiště. A Heinrich si vymínil, že to bude on, kdo bude předvádět Nelse. A tak toho dne stál ve švarcenerském kloboučku a jelenicových rukavicích, v kožené myslivecké bundě, s Nelsem, kterého měl pevně na koženém vodítku omotaném okolo zápěstí, protože to napsal dodatečně spisovatel Gel, že Nels je mimořádně nejen silný, ale i zlý. Avšak děti jej polidštily natolik, že jej vodily u huby jako koně, dávaly mu na záda plavky a chodily se s ním koupat, a on je vynášel z vody za ty plavky, protože Nels měl pořád dojem, že se děti topí a že je musí zachraňovat. Jedině byl zlý na vandráky a na poštáky, doručovatele telegramů jednou si zatáhl i s brašnou do boudy a sežral mu dopisy doporučené a tři telegramy, ale až na roztrhanou uniformu nic poštákovi neudělal, akorát jej pocítil, to byl osud jeho rasy, že kanil, a když třepal hlavou, tak oházel všechny lidi a věci kolem sebe takovými plivanci. Zkrátka sprchoval. Bratranec, když viděl, že se filmuje, tak byl s Nelsem v sedmém nebi. Bráškově vykládal, protože se to hodilo k tak slavnému prostředí, kde bylo tolik psů a tolik lidí, tolik cizinců,

kteří přijeli se svými psy, aby se ucházeli zrovna tak jako Nels o nějaký diplom, vyznamenání v té kategorii, do které pes patřil. Heinrich Kocian vykládal hlasitě znovu o Thurn-Taxisovi, svém příteli, o svém příteli baronu Hirossovi, a že pořád nešla řada na bernardýny, tak vykládal s ohromnou chutí o tom, jak jeho přítel kníže Kinský rád jezdil kočárem se čtyřmi vraníky, kteří museli mít bílé fusakličky, a jak jeho příteli Kinskému jeden dohazovač a handlák dodal pár vraníků s bílými fusakličkami, a kníže je hned zapřáhl a jeli jsme spolu z Chlumce do Bydžova přes zaplavené louky, tak bílé fusakličky zůstaly ve vodách luk. A hrabě Kinský mi pak vyprávěl, Heinrichu, tak jsem dal zavolat handláka, že mu chci dát dar, a on trouba přišel, a štolbové jej drapli a strčili do velikého sudu se sračkami, až mu sahaly k hrudi a pak, milý Heinrichu, povídá hrabě Kinský, jsem vzal šavli a seknul po krku handlákovi a ten se sehnul do sraček, a tak jsem to udělal několikrát a pak jsem dal příkaz štolbům, aby sračky vylili do kompostu i s tím handlákem... a hudba hrála na závoďišti v Chuchli a psi štěkali, a přišla řada na bernardýny, a tu se stalo, že Nels nahrbil čelo, a to bylo jeho, dívat se na předměty ve veliké dálce, tak jak byl zvyklý z života svých předků sedět na zasněžených horách a dívat se, kde se něco jen pohne v těch velebných velehorách, a tam na začátku závoďiště z autobusu vystoupil pan Gel, spisovatel, a jeho mladá žena, a tu uviděl Nels

a díval se na ni, a mladá žena na ten kilometr zavolala: Nelsi! A Nels viděl, že to je jeho paní, ta, kterou miloval, a rozeběhl se a zabral, aby byl co nejdřív u své paní, bratranec Kocian měl omotané kožené vodítko tak pevně kolem zápěstí, že chvíli utíkal, ale pak Nels zabral a bratranec letěl vzduchem jak prápor, tažen pádícím, do uší si zadní nohy navlíkajícím Nelsem a Nels běžel kolem dvaceti stolků, kde v slunci seděla jury, sto a víc přísežných znalců psích ras a rodokmenů, a znalci všech psích předností a vad... a pan Kocian, když letěl nad těmi stoly, jednou rukou tažen za zápěstí, stačil, že volnou rukou zvedl švarcenberský klobouček a zdravil komise psích soutěží... avšak komisaři byli zděšeni tím nezvyklým úkazem a předseda všech předsedů pravil pohoršeně, když kolem něj vzduchem proletěl bratranec Heinrich, tažený bernardýnem Nelsem: To je hrůza, dopoledne, a už jsou soutěžící opilí... A Nels zatím doběhl a položil se na záda a nabídl své paní svoje slabiny, aby jej zabila, svoje nejslabší místo na těle... Bratranec Kocian sundal švarcenberský klobouk a představil se: Heinrich Kocian, levoboček hraběte Lánského z Růže... a oprašoval si trávou a prachem zamazanou bundu a chytil se za loket a shledal, že kůže bundy je prodřená až na jeho kůži. Mladá žena poklekla a položila hlavu na hlavu bernardýna a dva přátelé, žena a bernardýn, splynuli v mystické unii a spisovatel Gel pravil: Nels váží teď jistě devadesát kilo

a ten má sílu, co? Jistě sto metrů vás táhl tím vzduchem... a bratranec Heinrich pravil: Co táhl? Já jsem mu to poručil, u knížete Thurn-Taxisa, mého přítele, to samé jsem před společností provedl s obrovitou dogou... A Nels vrátil a po očku na zádech se díval na svoji paní láskyplně a oddaně, a packou jí dával znamení, aby jej objala ještě jednou a ještě... Už je to všechno dávno, už všechno odvál i s Nelsem čas, avšak kdykoliv jdu podle Hájanky, restaurace v kerském polesí, vždy vidím, jak na terásce, na předprsni leží veliký bernardýn, a leží a dívá se a vítá hosty a vráscí svoje čelo, a sní o tom, jak v opuštěné a rozházené zahradě restaurace hraje tichá hudba, jak v trávě jsou pohozeny stoly s ubrusy a u nich na červených židlích sedí hosté a tiše hovoří a upíjejí pivo a dávají si hovězí pečení na černém pivě a oumyslovický guláš...

HAJENKA

Gube

2 MĚSÍČNÁ NOC

Na celým světě, kde je kaplička nebo kostel, tam je i farář, kdekoliv na světě je farář univerzitně vzdělaný člověk, a kdekoliv na světě je na faře univerzitně vzdělaný člověk, tak ten ovládá latinu a rodný svůj jazyk, a tím rodným jazykem působí na svoje svěřené občany, a tím latinským jazykem posílá do Říma zprávy, které získal ze své farnosti od farníků, takže každéj rok v Římě se z celého světa sejdou úhrnný zprávy, kolik na křesťanským světě se stalo vražd, kolik cizoložství, kolik loupeží a krádeží, kolik lidí zapochoybovalo o učení církve svaté a kolik jich je ve stavu odpadlictví anebo vlašnosti ve víře, takže já, který jsem velitelem policie ve svěřeném okrese, vidím, že univerzitní vzdělání nemám, že ho nemají ani členové národního výboru, a tak zatím musím dělat to, co dělám, ostře sleduji všechno, co se seběhlo kriminálního v mém obvodu, a nejen to, snažím se vlastní služební pílí informovat sebe a i okres, kraj a naše ministerstvo, co si lidé myslí, jak žijí a jak se dopouštějí maličkých přestupků, od kterých k velkým je vždycky jen krůček. Nejraději ale konám službu v kerském polesí, to mi přirostlo k srdci už od malička,

se všemi se tady znám, jako kluk si hrál a vedl bitvy, jako jinoch jsem chodil za holkama a dával jsem a dostával pěští do nosu a boxíky do žeber, takže jsem ne ve službě, ale na jakési dovolené, tak příjemná je mi služba v mém rodném kraji, tak lituju, že ten čas přes den utíká, a protože večer toho ještě nemám dost a spát, to by byl hřích, tak za noci se procházím betonovou alejí kerským lesem, volhu nechávám stát v postranních alejích a za tmy naslouchám, kdo jde a jak se s kým baví, někdy se dám poznat, jindy tiše jsem opřený o blatník mé služební volhy a jsem šťasten, jak krásná je příroda a jaké dobrodružství mi přináší hlavní třída za noci v podobě cyklistů se světly a bez světel, tiše projíždějící kolem rozsvícené Hájenky, a podle aut usuzuji, kdo tam asi je, a kdo jako řidič pije černou kávu, a kdo pije pivo, nebo, ó hrůza, tvrdý alkohol. Ale když na Nových lukách vychází měsíc, a když průvanem z polí táhnou vůně, to jsem tak šťastný, že jsem ve službě a divím se, že mi vláda ještě za to platí, že nosím uniformu a že jsem velitel. Vždyť bych všechno to krásný si měl platit sám, vždyť jako bych byl na dovolené, jako bych byl v lázních, tak krásná je noc v kerském polesí. Avšak já vím, ono je třeba bdít, ostře bdít, protože nikdo neví, že zločin nespí, a najednou bác ho, střelba, a v krvi leží člen esenbé, kolik set už nás padlo, čtyři sta třicet šest je mrtvých, a to potom přestává pohled na vycházející, krásně červený nebo žlutý měsíc, a to je tady to moje

osudové poslání, abych hlídal a střežil vymoženosti toho našeho mladého státu, té naší strany. A tak já mám zapojený dvě centra v hlavě, jedno, který hlídá a střeží všechno to krásné v naší společnosti jako oko v hlavě, a druhé centrum, které mi dává potěšení z lesních alejí a mýtin, z cest, vedoucích z jednoho lesíka ke druhému a mezi tím jsou pole, která mám rád, jako bych byl sedlák, protože i já, ač ve službě, vystoupím z volhy a mám najednou takovou touhu, že jdu k polím, vezmu na jaře do ruky hrst hlíny a přivoním, když zraje obilí, projdu se pod záminkou kontroly podle našich lánů a hladím zrající ječmen a pšenici, někdy utrhnu klas a jako bych byl hospodář, rozemnu v dlani zrno a voním k němu, čichám a mám v nose to jako nějaký agronom, že tenhle týden už obilí dozrálo a je čas žní. Ale nejkrásnější je stejně, když v lese svítí měsíc, ten měsíc mě uvádí v nadšení, ten vycházející měsíc, ten vycházející měsíc? Ale ze světla hostince vyšla postava, shora sprchovaná pouliční lucernou, a vyvedla bicykl a posadila se na něj a rychle se rozejela, a před sebou vjížděla do obrysu své postavy, jak do zad ji tlačil měsíc, a já jsem hned poznal, že to je Pepa, přítel z dětství, tedky ale nesmírný konzument piva a černých kafat a rumu, někdy to s ním je rozkošný, jednou se tak o polednách opil, že vjel bicyklem na cizí parcelu, to byl Pepa ještě cestář, a moje sestřenice usnula po obědě, horko jí bylo, a teď v mrákotách jako by ucítila vůni piva a rumu

s kafem, a nad ní se skláněl Pepa cestář, a šeptal jí, krásko, málem jsem tě políbil, jindy zase už dopoledne vjel na cizí parcelu, vjel do rozkopaného příkopu, jak si chataři dělali vedení elektřiny do země, udělal salto, a hned řval: Kdo vám dovolil rozkopat silnici, no, to vám přijde draho, rozkopat veřejnou cestu, máte na to povolení, já jsem cestář! A tak beze světla jel Pepa a tak jako já se kochal, už ani nešlapal, jak jej měsíc tlačil do zad a potom k Novým lukám jde betonka vždycky z kopečka, to málokdo ví, že na hlavní je výška sto pětáosmdesát metrů nad mořem a tady na Nových lukách pouze sto sedumdesát sedum, takže sklon je znaatelný, takový mělký talíř je vlastně to kerské poleší, protože pak od Nových luk zase stoupá betonka a dosáhne na silnici Hradištko – Semice opět výšky sto pětáosmdesát metrů nad mořem, ale ten Pepa přešel k příkopu sem a zase hned tam, že mu to tak pořád chutná? Že mu to tak pořád bere? A já jsem vystoupil z aleje a Pepa se blížil, baterkou jsem posvítil si na řády na prsou mojí služební kamizoly, ale Pepa asi ji měl, volal na mne, to bylo jeho, pořád místo zvonku nebo baterky volat do tmy: Dobří lidé, jděte z cesty, mám rychlost! Ale já jsem služební baterkou dvakrát zablikal a Pepa seskočil a řekl: Dobrý večer, kamaráde! Povídám: Kde máte světlo? Řekl a ukázal na měsíc: Táhle! Povídám: Kde, občane, máte světlo podle předpisu? To mám v aktovce, řekl Pepa a ve světle měsíce rozevřel

aktovku a tam se zablyštěla tesařská širočina a Pepa vzal poniklovanou baterku a rozsvítil ji a zase uložil do aktovky a řekl: A potom já mám mít svítilnu, když světlo není sdostatek zajištěno odjinud a měsíc svítí, ten ale svítí, ten měsíc, sakra krásně svítí, vid', Oldo... Povídám: Občane, kdo jste, chci občanský průkaz... a tak zase se bantoval a podal mi do světla baterky občanku a já jsem v ní listoval a optal jsem se: Jak se jmenujete? Pepa mi řekl vyčítavě: Copak mě, Oldo, neznáš? Povídám, jakpak se jmenujete? Řekl chytře: Máte to tam napsáno. A to už mě namíchnul, protože jsem cejtil, jak z něj táhne vůně piva a rumu. Povídám: Pil jste, občane? A on se mi poklonil a řekl: Pil, piju a budu pít, tak jako jsem odnepaměti pil, pamatuješ se, jak tadyhle v zatáčce spadl sud piva a jak jsem ho zaházal větve a večer jsem ho dal do chaty, od které jsem měl klíče? A jak jsme tejden oba dva pili ten tuplák a jak jsme už od rána byli tejden nachcáný? A jak mne manželka chtěla vyhodit, řekla, už toho mám dost, to musí přestat? Řekl jsem a vracel občanku: To bejvalo, ale já jsem dneska ve službě, víme? A na co je ta širočina? Pepa řekl: Však ty to dobře víš, že jsem tesař, chodím na melouchy, víš? A já jsem řekl: A máš na to povolení a platíš daně? Pepa řekl: Platím, to víš, že platím... a zavrával a řekl: Tak už toho máš dost, už můžu jet? A já jsem viděl, že zase někde spadne do příkopu, tak jsem se naklonil, vyšrouboval jsem mu ventilek a zahodil ho přes plot do strou-